

การสำรวจทัศนคติของชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศ ที่พำนักอยู่ในประเทศไทย ต่อ กฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย

ภััสสรุา ชูชาติ¹ เอียน แอซทรุท¹ และ สรัญญา พัฒนสิน^{1*}

¹หลักสูตรยุโรปศึกษา:อังกฤษ-ฝรั่งเศส คณะวิทยาศาสตร์ มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์

*saranya.p@phuket.psu.ac.th

บทคัดย่อ

หลายประเทศทั่วโลกมีกฎหมายที่อนุญาตให้คู่รักเพศเดียวกันสมรสกันได้ เพื่อความเสมอภาคของกลุ่มบุคคลรักร่วมเพศ (LGBT) ถึงแม้จะมีความพยายามเรียกร้องจากกลุ่มคนในสังคมบ้างแล้วก็ตาม แต่ประเทศไทยยังไม่เคยมีกฎหมายนี้ งานวิจัยนี้จึงเกิดขึ้นเพื่อสำรวจทัศนคติของชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศที่พำนักอยู่ในประเทศไทย ต่อกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกัน อันเนื่องจากกลุ่มเป้าหมายเป็นผู้มีส่วนได้ส่วนเสียต่อการออกกฎหมายนี้ ผู้วิจัยใช้แบบสอบถามออนไลน์เพื่อเก็บข้อมูล เนื่องจากเป็นวิธีที่สามารถปกป้องตัวตนของผู้ตอบแบบสอบถามได้ดี มีผู้ตอบแบบสอบถามจำนวน 103 คน ผลการสำรวจพบว่า ผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าประเทศไทยควรจะมีการออกกฎหมายอนุญาตให้มีการสมรสระหว่างเพศเดียวกันได้ ถึงแม้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนมากไม่ได้ประสงค์จะสมรสกับคู่รักของตนในประเทศไทยก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามให้ความเห็นว่าการเป็นเพศทางเลือกนั้นไม่ได้รับการยอมรับอย่างเท่าเทียมกันในสังคม แต่ไม่รู้ลึกลับว่าถูกรีดรอนสิทธิที่ตนเองพึงมีพึงได้ ดังนั้นการออกกฎหมายสมรสเพศเดียวกันจะทำให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมและช่วยให้กลุ่มคนเพศทางเลือกได้รับการยอมรับมากขึ้น

คำสำคัญ: กฎหมายสมรส ประเทศไทย ชาวยุโรป ความหลากหลายทางเพศ

A survey of the views of the European LGBT community living in Thailand towards same-sex marriage law in Thailand

Patsara Choochart¹, Ian Eschstruth¹, and Saranya Pathanasin^{1*}

¹ *European Studies: English-French Program, Faculty of International Studies, Prince of Songkla University*

*saranya.p@phuket.psu.ac.th

Abstract

Many countries do have same-sex marriage laws to promote the equality of LGBT groups. However, despite several attempts, Thailand has not enacted any such laws. This survey was conducted to hear the voices of the European LGBT community who live in Thailand towards same-sex marriage law in the country. Clearly, they are stakeholders if these laws are enacted. An online questionnaire was chosen as the method to gather information because it protected the anonymity of the respondent's identity. Results from 103 respondents showed that most agreed that Thailand should allow same-sex marriage even if they had no plans to marry their same-sex partners in the country. Respondents said that being LGBT, they faced an inequality in terms of social acceptance. Whilst, they did not think that their basic rights were infringed upon, most respondents agreed that if Thailand allowed same-sex marriage, it would promote equality in Thai society for LGBT people.

Keywords: Same sex marriage, Thailand, European people, LGBT

1. บทนำ

ประเทศไทยได้รับความนิยมในหมู่ชาวยุโรปในการมาท่องเที่ยวและพำนัก เนื่องจากประเทศไทยมีธรรมชาติที่อุดมสมบูรณ์และมีทรัพยากรหลากหลาย มีความสะดวกสบายและความปลอดภัย ทำให้ชาวยุโรปจำนวนหนึ่งเข้ามาอาศัยและทำงานในประเทศไทย ชาวยุโรปเหล่านี้มาจากพื้นฐานสังคมที่แตกต่างกัน และเมื่อมาอยู่ในประเทศไทยจะต้องปรับตัวให้เข้ากับสังคมไทย และดำเนินชีวิตอยู่ภายใต้กฎหมายแห่งราชอาณาจักรไทย

ในด้านสังคมนั้น เมื่อเทียบกับประเทศในแถบยุโรปแล้วสังคมไทยยังคงมีความคิดแบบอนุรักษ์นิยมคือยังคงรักษาความเชื่อและคุณค่าแบบเก่า ทำให้ประเทศไทยยังไม่มีกฎหมายการสมรสระหว่างเพศเดียวกันเกิดขึ้น แม้ในประเทศไทยจะมี พ.ร.บ. คู่ชีวิต ซึ่งกระทรวงยุติธรรม เห็นชอบว่าด้วยการเปิดรับให้คู่รักเพศเดียวกันสามารถใช้ชีวิตคู่กันได้อย่างถูกต้องมาระยะหนึ่งแล้ว แต่หากคู่รักเพศเดียวกันเลือกที่จะเปิดเผยว่าตนเป็นเพศทางเลือก อาจต้องพบกับแรงต่อต้านจากคนไม่สนับสนุนหรือคนที่ไม่ชอบอัตลักษณ์ทางเพศแบบนี้ ซึ่งอาจส่งผลกระทบต่อชีวิต เช่นการทำงาน หรือแม้แต่การใช้ชีวิตประจำวัน

ในเชิงกฎหมายนั้น การแต่งงานระหว่างบุคคลเพศเดียวกันเป็นที่ยอมรับในประเทศยุโรปบางประเทศเช่น เนเธอร์แลนด์ สเปน สหราชอาณาจักร เป็นต้น และในบางประเทศได้มีการจัดตั้งสัญญาคู่ชีวิต ขึ้นแทนกฎหมายการสมรสระหว่างเพศเดียวกัน เช่นในประเทศฝรั่งเศส เยอรมัน สเปน แสดงให้เห็นว่าการเป็นบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศหรือที่เรียกว่า LGBT (Lesbian, Gay, Bisexual, Transgender/Transsexual) นั้นเป็นที่ยอมรับในสังคมชาวยุโรป แม้แต่ในระดับผู้นำ

ประเทศ เช่น นายกรัฐมนตรีของประเทศลักเซมเบิร์กเปิดเผยว่าตนเองเป็นกลุ่มคนรักร่วมเพศและสมรสกับคู่รักเพศเดียวกัน เห็นได้ว่าความคิดส่วนใหญ่ของสังคมในยุโรปเป็นความคิดแบบเสรีนิยมในประเด็นนี้มากกว่าประเทศในเอเชีย ซึ่งหลายประเทศในเอเชียยังมีความคิดต่อการแต่งงานในเชิงอนุรักษนิยมอยู่ โดยมีทั้งประเทศที่ยอมรับกฎหมายสำหรับความหลากหลายทางเพศ และประเทศที่ต่อต้าน ตัวอย่างเช่น สภาได้หวั่นอนุมัติให้การแต่งงานสำหรับเพศเดียวกันนั้นเป็นเรื่องที่ถูกกฎหมาย (ปีซีซี, 2562) และประเทศที่ยังคงต่อต้านอยู่ เช่น ประเทศอินโดนีเซีย โดยเชื่อว่าการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันนั้น เป็นเรื่องที่มีผิดหลักศาสนาอิสลาม ในประเทศพม่าการแต่งงานระหว่างเพศเดียวกันถือว่าเป็นการกระทำที่ผิดต่อข้อกำหนดและหากมีการจัดงานสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกันผู้นั้นอาจต้องโทษจำคุกสูงสุดถึง 10 ปี สำหรับประเทศในแถบเอเชียตะวันออกเฉียงใต้นั้น ยังไม่มีประเทศใดที่ออกกฎหมายอนุญาตให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถแต่งงานกันได้ (Panich and Chaiumporn, 2018)

ในยุคปัจจุบันที่ผู้คนมีการเคลื่อนย้ายถิ่นมากขึ้น และแนวโน้มในการปรับเปลี่ยนค่านิยมไปในทางเสรีนิยมมีมากขึ้นในยุคโลกาภิวัตน์ การแต่งงานระหว่างบุคคลเพศเดียวกันเป็นที่สนใจในสังคมไทย โดยมีงานวิจัยหลายงานที่ศึกษาเรื่องความเป็นไปได้ที่จะมีการจัดตั้งกฎหมายดังกล่าวนี้ในประเทศไทย แต่การศึกษาส่วนมากมุ่งเก็บข้อมูลจากกลุ่มรักร่วมเพศชาวไทยหรือเป็นการศึกษาวิเคราะห์ในแง่มุมของกฎหมาย ผู้วิจัยจึงเห็นว่าควรมีการสำรวจทัศนคติของชาวต่างชาติที่พำนักในประเทศไทยต่อกฎหมายการสมรสระหว่างเพศเดียวกันนี้ เนื่องจากกลุ่มเป้าหมายจะเป็นกลุ่มผู้มีส่วนได้ส่วนเสียอีกกลุ่มหนึ่งหากประเทศไทยจะมีการบัญญัติกฎหมายนี้ และยังเป็นกลุ่มเป้าหมายที่ยังไม่ได้เคยมีการสำรวจมากนัก ผลการศึกษาที่ได้จะเป็นข้อมูลที่เป็นประโยชน์จากอีกภาคส่วนหนึ่ง ในการพิจารณาแนวโน้มและความเป็นไปได้ต่าง ๆ ในการร่างกฎหมายการสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทยต่อไป งานวิจัยนี้จึงมีวัตถุประสงค์เพื่อสำรวจทัศนคติของชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย ต่อการออกกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย

2. ทบทวนวรรณกรรม

2.1 ความหมายของทัศนคติเชิงสังคมวิทยา

เนื่องจากงานวิจัยนี้เป็นการสำรวจเกี่ยวกับทัศนคติ ผู้วิจัยจึงทบทวนความหมายของคำว่าทัศนคติ ซึ่งได้มีผู้ให้คำจำกัดความไว้หลากหลาย เช่น ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร (2545:138) ได้ให้ความหมายไว้ว่า ทัศนคติคือ สภาวะความพร้อมทางจิตที่เกี่ยวข้องกับความคิด ความรู้สึกและแนวโน้มของพฤติกรรมบุคคลที่มีต่อบุคคล สิ่งของ สถานการณ์ต่าง ๆ ไปในทิศทางใดทิศทางหนึ่ง และสภาวะความพร้อมทางจิตนี้จะต้องอยู่นานพอสมควร อรรถมานะ สร้อยตระกูล (2541:64) ให้ความหมายของทัศนคติไว้ว่า ทัศนคติ คือ ผลผสมผสานระหว่างความนึกคิด ความเชื่อ ความคิดเห็น ความรู้และความรู้สึก ของบุคคลที่มีต่อสิ่งใดสิ่งหนึ่ง คนใดคนหนึ่ง สถานการณ์ใดสถานการณ์หนึ่ง ซึ่งออกมาในทาง ประเมินค่าอันอาจเป็นไปในทางยอมรับหรือปฏิเสธก็ได้ และความรู้สึกเหล่านี้มีแนวโน้มที่จะก่อให้เกิดพฤติกรรมใดพฤติกรรมหนึ่งขึ้น การแสดงออกทางทัศนคติสามารถแบ่งได้เป็น 3 ประเภท จากบทความของ ดารณี พานทอง (2542:43) คือ 1.) ทัศนคติในทางบวก (Positive Attitude) 2.) ทัศนคติในทางลบ (Negative Attitude) 3.) การไม่แสดงออกทางทัศนคติ หรือมีทัศนคติเฉยๆ (Neutral Attitude)

2.2 ความขัดแย้งและการเคลื่อนไหวทางสังคม

ความขัดแย้งเป็นปรากฏการณ์ทางสังคมที่พบได้ในทุกสังคมมนุษย์ ดังที่ คาร์ล มาร์กซ นักปรัชญาและนักเศรษฐศาสตร์ชาวเยอรมัน ผู้ได้รับการยกย่องให้เป็นบิดาแห่งสังคมนิยม และเป็นผู้ริเริ่มแนวคิดทฤษฎีความขัดแย้ง ซึ่งมีพื้นฐานเชื่อว่า ความขัดแย้งและการเปลี่ยนแปลง เป็นของคู่กัน ทุกการเปลี่ยนแปลง เกิดขึ้นจากความขัดแย้ง ไม่ว่าจะเป็ ความขัดแย้งทางความคิด ขัดแย้งทางด้านเศรษฐกิจ หรือ ขัดแย้งทางด้านของกลุ่มคน ซึ่งท้ายที่สุดแล้ว ก็จะกลายมาเป็นการปฏิวัติ

หรือการเปลี่ยนแปลงต่างๆในสังคม (Crossman, 2020) แนวคิดนี้สอดคล้องกับปรากฏการณ์การเคลื่อนไหวทางสังคมต่างๆ ซึ่ง Pongpajit (2002) ได้ให้ความหมายไว้ว่าการเคลื่อนไหวทางสังคมคือกิจกรรมทางสังคมที่จะนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงอย่างใดอย่างหนึ่ง เมื่อมีความเข้มข้นมากขึ้น จะสามารถนำไปสู่การเปลี่ยนแปลงค่านิยมและบรรทัดฐานของสังคมได้ ในแง่มุมของกฎหมายสมรสเพศเดียวกันนั้น สังคมไทยส่วนมากในปัจจุบันมีแนวโน้มเปิดกว้างและยอมรับเรื่องนี้มากขึ้น Panich and Chaiumporn (2018) ทำการสำรวจความเห็นต่อการร่างกฎหมายสมรสเพศเดียวกันในประเทศไทยโดยสำรวจบุคคลจากภาคส่วนต่างๆ เช่น ผู้มีอำนาจทางกฎหมาย ครู แพทย์ และกลุ่มรักรั่วมเพศ จำนวนทั้งสิ้น 25 คน ผู้วิจัยนำเสนอความคิดเห็นว่าประเทศไทยควรจะมีการออกกฎหมายสมรสเพศเดียวกัน เนื่องจากผลการสำรวจชี้ว่ากลุ่มคนรักรั่วมเพศ ประสบปัญหาในการที่ไม่ได้รับความคุ้มครองทางกฎหมายเท่าเทียมกับคู่สมรสต่างเพศ หากประเทศไทยจะมีกฎหมายอนุญาตให้มีการสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกันได้ ก็จะเป็นประเทศแรกในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ที่มีกฎหมายนี้

อย่างไรก็ตาม สังคมย่อมมีความเห็นที่แตกต่างดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจของบัณฑิตพัฒนบริหารศาสตร์ในปี 2558 ภายใต้อำนาจ สังคมไทยคิดอย่างไรกับเพศที่ 3 โดยสำรวจจากประชากรจำนวน 1,250 คนจากทุกอาชีพ และทุกภูมิภาค พบว่าร้อยละ 59.2 ระบุว่าเห็นด้วยกับการจดทะเบียนคู่ชีวิตโดยเห็นว่าเป็นสิทธิส่วนบุคคล อย่างไรก็ตามมีผู้ตอบแบบสอบถามร้อยละ 35.04 ระบุว่าไม่เห็นด้วยเนื่องจากเป็นเรื่องผิดธรรมชาติและขัดต่อหลักศาสนา และอาจเป็นตัวอย่างที่ไม่ดีให้กับเยาวชน

2.3 การสำรวจภาพรวมของกฎหมายสมรสเพศเดียวกัน

ประเทศไทย ยังไม่มีการออกกฎหมายที่อนุญาตให้บุคคลเพศเดียวกันสามารถสมรสกันได้ กฎหมายลักษณะครอบครัว บรรพ 5 แห่งประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ ว่าด้วยครอบครัว ไม่ได้บัญญัติรับรองถึงสถานภาพของคู่ชีวิตเพศเดียวกันเอาไว้ จึงเป็นผลให้ไม่สามารถจดทะเบียนสมรสเพื่อให้มีผลทางกฎหมายได้ ดังเหตุดังกล่าวนี้ จึงเป็นเหตุให้บุคคลเหล่านั้นไม่ได้รับการรับรองและคุ้มครองในเรื่องสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายอันพึงมีพึงได้ ซึ่งแตกต่างจากการการแต่งงานที่ถูกต้องตามกฎหมาย เมื่อคู่สมรสได้จดทะเบียนสมรสเพื่อให้มีผลทางกฎหมาย คู่สมรสจะได้รับการรับรองและความคุ้มครองในเรื่องสิทธิและหน้าที่ตามกฎหมายอันจะพึงมีพึงได้ (เฉลิมรัช จันทราณี, 2562) อนึ่งการที่กฎหมายห้ามมิให้บุคคลเพศเดียวกันสมรสกันได้ถือได้ว่าขัดต่อรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทย ว่าด้วยสิทธิมนุษยชน ซึ่งถือว่าบุคคลสามารถเลือกคู่ชีวิตของตนเองได้ (Panich and Chaiumporn, 2018)

อย่างไรก็ตามกลุ่มคนที่ต้องการที่จะให้มีกฎหมายนี้ ได้มีกิจกรรมการเคลื่อนไหวทางสังคมเพื่อเรียกร้องสิทธิที่มนุษย์พึงมีพึงได้ เช่น เมื่อปี พ.ศ. 2558 ได้มีขบวนพาเหรดของผู้มีความหลากหลายทางเพศ ออกมาเรียกร้องสิทธิที่มนุษย์พึงมี จนสำเร็จและได้มี พ.ร.บ. คู่ชีวิต ซึ่งกระทรวงยุติธรรม เห็นชอบว่าด้วย เปิดรับให้คู่แต่งงานเพศเดียวกัน สามารถจดทะเบียนใช้ชีวิตร่วมกันได้ แต่ก็ยังไม่เท่าเทียมกับการได้รับสิทธิต่างๆ ดังเช่นที่ระบุไว้ในกฎหมายสมรสไทย เช่นการขอรับสวัสดิการทางการแพทย์ของคู่สมรส การได้รับการปกป้องจากความรุนแรงในครอบครัว สิทธิในการร่วมจัดการอสังหาริมทรัพย์ เป็นต้น (Panich and Chaiumporn, 2018) สอดคล้องกับผลการสัมภาษณ์คู่รั่วมเพศจำนวน 22 คู่ในการศึกษาของ ชวินโรจน์ และ ภาณุมาศ (2560) ที่สะท้อนสภาพปัญหาในการใช้ชีวิตร่วมกันโดยไม่ได้จดทะเบียนสมรส เช่นการที่คู่รั่วมเพศไม่สามารถใช้นามสกุลเดียวกันได้ ไม่สามารถจดทะเบียนรับรองบุตรบุญธรรมร่วมกัน ไม่สามารถกู้เงินร่วมกันเพื่อการซื้ออสังหาริมทรัพย์ได้เหมือนกับคู่สมรสต่างเพศ และไม่สามารถแสดงตนในฐานะคู่สมรสที่ถูกต้องตามกฎหมายได้ในโอกาสต่างๆ ซึ่งข้อจำกัดนี้ทำให้คู่รั่วมเพศขาดสิทธิทั้งในทางกฎหมายและความเท่าเทียมกันทางสังคม

ดังนั้นแม้ประเทศไทยจะมีการออกกฎหมายรับรองการใช้ชีวิตคู่กันของกลุ่มคนรั่วมเพศ แต่ยังไม่สามารถให้จดทะเบียนสมรสได้เหมือนคู่รักต่างเพศ Meesidhi (2019) ได้ศึกษาวิเคราะห์ความเหมาะสมในการที่ประเทศไทยจะนำกฎหมายลักษณะเดียวกันนี้ของประเทศอเมริกามาปรับใช้ จากการวิเคราะห์ผู้วิจัยไม่เห็นด้วยที่จะนำประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ บรรพ 5 ว่าด้วยครอบครัวมาปรับปรุงแก้ไข แต่เสนอให้มีการออกร่างพระราชบัญญัติว่าด้วยการจดทะเบียนสมรส

ของบุคคลเพศเดียวกันแยกต่างหาก เพื่อไม่ให้เกิดความสับสนในการตีความและความยุ่งยากในการนำข้อกฎหมายมาใช้ และควรจะให้สิทธิแก่บุคคลที่มีสัญชาติไทยเท่านั้นเพื่อป้องกันไม่ให้ชาวต่างชาติใช้การจดทะเบียนสมรสเพื่อแสวงหาประโยชน์อื่น

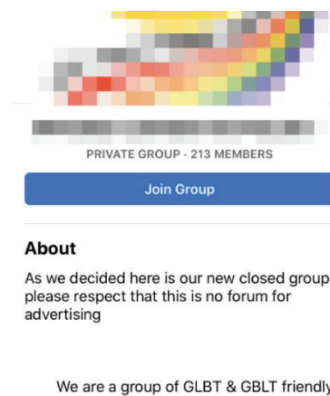
จากที่ได้นำเสนอข้างต้น สังคมไทยได้เริ่มมีการยอมรับความหลากหลายในทางเพศมากยิ่งขึ้นจากอดีต ทำให้ปัจจุบันมีการใช้ชีวิตในลักษณะคู่ชีวิตเพศเดียวกันอย่างเปิดเผย ทั้งกลุ่มชายรักชายและกลุ่มหญิงรักหญิง จากการสำรวจประชากรในหลายภาคส่วน ทั้งผู้ที่เป็นกลุ่ม LGBT และไม่ใช่ จะเห็นว่ามีความโน้มที่จะเห็นด้วยและยอมรับต่อการออกร่างกฎหมายนี้ และจากมุมมองในแง่กฎหมายจะเห็นว่ามีความเป็นไปได้ที่ประเทศไทยจะออกกฎหมายนี้ แต่อย่างไรก็ตาม การศึกษาภายใต้หัวข้อนี้ยังไม่ครอบคลุมการสำรวจทัศนคติของชาวต่างชาติในประเด็นดังกล่าว การศึกษานี้จึงเป็นการสำรวจเพื่อให้ได้เห็นมุมมองและทัศนคติของชาวต่างชาติที่พำนักอยู่ในประเทศไทยต่อการออกกฎหมายสมรสระหว่างบุคคลเพศเดียวกัน เพื่อเป็นประโยชน์ต่อการพิจารณาการออกกฎหมายการสมรสของบุคคลเพศเดียวกันต่อไป

3. วิธีการศึกษา

3.1 ประชากร กลุ่มตัวอย่างและแผนการสุ่มตัวอย่าง

จำนวนประชากรในงานวิจัยนี้ คือ กลุ่มชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศ ซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย โดยใช้เกณฑ์ประเภทของการตรวจลงตราในหนังสือเดินทาง โดยที่กลุ่มเป้าหมายจะต้องเป็นชาวยุโรป ไม่อยู่ในประเทศไทยด้วยการตรวจลงตราประเภท คนเดินทางผ่านราชอาณาจักร (Transit Visa) หรือ การตรวจลงตราประเภทนักท่องเที่ยว (Tourist Visa) อย่างไรก็ตามประเภทของการตรวจตรวจตราไม่ได้สามารถระบุได้ว่าบุคคลนั้นเป็นกลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศ

เพื่อให้เข้าถึงกลุ่มเป้าหมายได้ตรงตามวัตถุประสงค์ของงานวิจัย ผู้วิจัยจึงติดต่อกับกลุ่มสมาชิก Facebook กลุ่มหนึ่ง ซึ่งเป็นกลุ่มปิดที่เปิดรับเฉพาะสมาชิกที่เป็นผู้มีความหลากหลายทางเพศและสมาชิกเป็นชาวต่างชาติ ซึ่งในกลุ่มนี้มีจำนวนสมาชิกทั้งสิ้น 213 คนดังแสดงในภาพที่ 1 ทั้งนี้ผู้วิจัยจำเป็นต้องรักษาความเป็นส่วนตัวของกลุ่มเป้าหมายโดยไม่เปิดเผยชื่อของกลุ่ม Facebook ดังกล่าว

ภาพที่ 1 Facebook ของกลุ่มเป้าหมาย

3.1.1 จำนวนกลุ่มตัวอย่าง

จากสมาชิกในกลุ่มปิดทั้งหมด จำนวน 213 คนข้างต้น ผู้วิจัยใช้วิธีคำนวณจากสูตรของ ทาโร ยามาเนะ (Taro Yamane) ซึ่งสูตรในการคำนวณที่ใช้ในการศึกษาครั้งนี้ คือ

$$n = \frac{N}{1+Ne^2}$$

n หมายถึง จำนวนกลุ่มตัวอย่าง N หมายถึง จำนวนรวมทั้งหมดของประชากรที่ใช้ในการศึกษา (213 คน) e หมายถึง ความผิดพลาดที่ยอมรับได้เมื่อกำหนดความคลาดเคลื่อนของการสุ่ม ตัวอย่าง (0.05) คำนวณได้ดังนี้

$$n = \frac{213}{1+(213)(0.05^2)} = 138.9 \approx 139$$

จากการคำนวณดังที่แสดงไว้นั้น งานวิจัยนี้จะต้องใช้ขนาดตัวอย่างอย่างน้อย 139 คน โดยผู้ดำเนินโครงการได้เปรียบเทียบจำนวนประชากร โดยใช้ตารางเปรียบเทียบของ Taro Yamane จากขนาดกลุ่มตัวอย่าง 140 คน (ปัดขึ้นจาก 139 คน) และเพื่อให้ได้ความเชื่อมั่นที่ร้อยละ 95 ซึ่งถือว่าเป็นค่าความเชื่อมั่นที่ยอมรับได้ ผู้วิจัยจะต้องดำเนินการสำรวจจากกลุ่มตัวอย่าง 103 คน

3.2 เครื่องมือวิจัย

ผู้วิจัยได้ใช้รูปแบบการสุ่มกลุ่มตัวอย่างของการเลือกแบบบังเอิญ (Accidental Sampling) เนื่องจากใช้แบบสอบถามออนไลน์ (Online Questionnaire) ในการสำรวจเนื่องจากเป็นวิธีที่ผู้ตอบแบบสอบถามสามารถปกปิดตัวตนได้ เพราะกลุ่มเพศทางเลือกบางคนไม่สะดวกใจในการยอมรับกับคนนอกกลุ่มว่าตนเป็นเพศทางเลือก โดยแบ่งคำถามเป็น 5 ส่วน ได้แก่ ข้อมูลทั่วไป คำถามเกี่ยวกับการแย่งชิงทรัพยากร คำถามเกี่ยวกับความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน คำถามเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางสังคมและข้อเสนอแนะเกี่ยวกับกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย

แบบสอบถามออนไลน์ซึ่งใช้เป็นเครื่องมือในการเก็บข้อมูลวิจัยนี้ได้รับการตรวจสอบคุณภาพทั้งทางด้านความตรง (validity) และความเที่ยง (reliability) ของแบบสอบถาม ด้านความตรงนั้นผู้วิจัยได้สร้างแบบสอบถาม โดยปรึกษานักวิจัยที่มีประสบการณ์เพื่อตรวจสอบความเหมาะสมของคำถามโดยยึดวัตถุประสงค์ของงานวิจัยเป็นหลักโดยจัดทำแบบสอบถามเป็นภาษาอังกฤษและตรวจสอบความถูกต้องของภาษาโดยเจ้าของภาษา นอกจากนั้นผู้วิจัยได้ตรวจสอบความเที่ยงของแบบสอบถามโดยการส่งแบบสอบถามไปให้กลุ่มตัวอย่างจำนวน 10 คนลองทำดูก่อนที่จะเก็บข้อมูลจริงเพื่อตรวจสอบความเข้าใจแล้วนำผลที่ได้มาแก้ไขปรับปรุงก่อนจึงใช้เก็บข้อมูลจริง

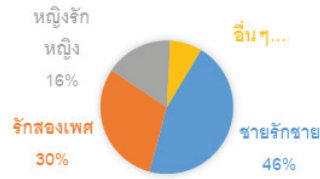
3.3 การเก็บข้อมูลและวิเคราะห์

การศึกษาในครั้งนี้ ผู้ดำเนินโครงการได้เก็บรวบรวมข้อมูลโดยใช้แบบสอบถามออนไลน์ผ่านช่องทาง Facebook ที่มีกลุ่มเป้าหมายเป็นสมาชิก ในกรณีที่ผู้ตอบแบบสอบถามไม่อยู่ในเกณฑ์ที่กำหนดไว้ เช่น ไม่ใช่ชาวยุโรป หรือ ใช้ระยะเวลาที่สั้นเกินไป แบบสอบถามนั้นจะไม่เอามานับ เมื่อได้คำตอบจากแบบสอบถามครบตามจำนวนที่กำหนดแล้วโดยใช้ระยะเวลาในการเก็บข้อมูลประมาณ 1 เดือนในระหว่างเดือนมกราคม-กุมภาพันธ์ 2563 ผู้วิจัยนำข้อมูลที่ได้มาวิเคราะห์และนำผลวิเคราะห์ที่ได้มาอภิปรายในเชิงปริมาณ โดยแสดงในรูปแบบของข้อความ แผนภูมิ ร้อยละ และการอภิปรายผล

4. ผลการศึกษา

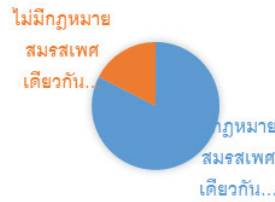
4.1 ปัจจัยส่วนบุคคล

จากผลการสำรวจ ข้อมูลพื้นฐานของประชากรทั้งหมด เป็นชายรักชายร้อยละ 45.6 บุคคลรักสองเพศ ร้อยละ 30.1 หญิงรักหญิง ร้อยละ 16.5% นอกนั้นจำนวนน้อยที่เป็นบุคคลข้ามเพศ เพศกำกวม และไม่ระบุเพศ ดังแสดงในภาพ 2

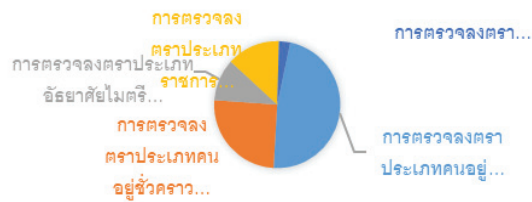
ภาพที่ 2 เพศสภาพของผู้ตอบแบบสอบถาม

ร้อยละ 82.5 ของผู้ตอบแบบสอบถามมาจากประเทศยุโรปที่มีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกัน ดังแสดงในภาพที่ 3

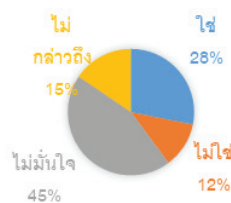
ภาพที่ 3 กฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศของผู้ที่ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามพำนักอยู่ในราชอาณาจักรไทยโดยการตรวจลงตราประเภทคนอยู่ชั่วคราวมากที่สุด ร้อยละ 48% และประเภทพำนักระยะยาวมากเป็นอันดับ 2 ร้อยละ 25% ดังแสดงในภาพที่ 4

ภาพที่ 4 ประเภทของการตรวจตรา

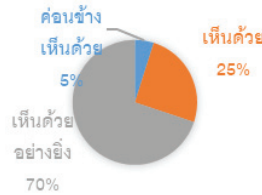
ต่อคำถามที่ว่ากลุ่มตัวอย่างประสงค์จะแต่งงานกับคู่รักเพศเดียวกันหรือไม่หากมีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย กลุ่มผู้ตอบแบบสอบถามตอบว่าไม่แน่ใจที่ร้อยละ 45 และบางส่วนให้ความเห็นว่าต้องการสมรสกับคู่รักเพศเดียวกัน ร้อยละ 28 ดังแสดงในภาพที่ 5

ภาพที่ 5 ความต้องการสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย

ถึงแม้จะมีผู้แสดงความสนใจที่จะสมรสกับคู่รักเพศเดียวกันเพียงร้อยละ 28 ดังแสดงในภาพที่ 5 กลุ่มตัวอย่างชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย ได้มีความคิดเห็นไปในทางบวกโดยตอบว่าเห็นด้วยอย่างยิ่ง เห็น

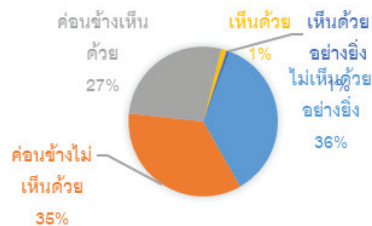
ด้วย และค่อนข้างเห็นด้วยทั้งหมด หากประเทศไทยจะออกกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกัน โดยที่ไม่มีใครให้ความเห็นไปในทางไม่เห็นด้วยเลย ดังแสดงในภาพ 6

ภาพที่ 6 ความเห็นต่อการออกกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย

4.2 ปัจจัยเกี่ยวกับการแข่งขันทรัพยากรธรรมชาติ

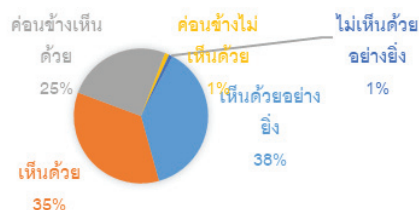
คำถามในหมวดต่อมาเป็นคำถามเกี่ยวกับการแย่งสิทธิ์ที่พึงมีพึงได้ กลุ่มเป้าหมายให้ความเห็นที่ไม่คิดว่าบุคคลทั่วไปแย่งสิทธิ์ที่พึงได้รับ โดยตอบว่าไม่เห็นด้วยอย่างยิ่งร้อยละ 36 ค่อนข้างไม่เห็นด้วย ร้อยละ 35 อย่างไรก็ตามมีบางส่วนที่เห็นด้วยว่าบุคคลทั่วไปแย่งสิทธิ์ที่กลุ่มคน LGBT พึ่งได้รับ ดังแสดงในภาพที่ 7

ภาพที่ 7 ความเห็นต่อการที่บุคคลทั่วไปแย่งสิทธิ์ที่พึงได้รับของเพศทางเลือก

4.3 ปัจจัยเกี่ยวกับการมีความคิดเห็นที่ไม่ตรงกัน

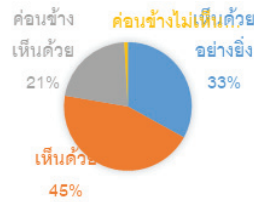
จากคำถามที่ว่าเห็นด้วยหรือไม่ว่าหากมีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวจะช่วยให้บุคคลที่เป็นเพศทางเลือกได้รับการยอมรับมากขึ้น พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่ เห็นด้วยอย่างมากว่าหากมีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันจะช่วยให้สังคมยอมรับบุคคลที่เป็นเพศทางเลือก คิดเป็นร้อยละ 38 และเห็นด้วยร้อยละ 35 ดังแสดงในภาพที่ 8

ภาพที่ 8 ความเห็นต่อการยอมรับเพศทางเลือกในสังคม

4.4 ปัจจัยเกี่ยวกับการเคลื่อนไหวและการเปลี่ยนแปลงทางสังคม

กลุ่มตัวอย่างชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศซึ่งพำนักอยู่ในประเทศไทย ตอบคำถามที่ว่า เห็นด้วยหรือไม่ว่าการเป็นเพศทางเลือกทำให้คุณรู้สึกไม่เท่าเทียมในสังคม พบว่ากลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่เห็นด้วยว่าการเป็นเพศทางเลือกทำให้รู้สึกไม่เท่าเทียมในสังคม คิดเป็นร้อยละ 45 ดังแสดงในภาพที่ 9

ภาพที่ 9 ความเห็นต่อการสร้างความเท่าเทียมกันในสังคม

5. อภิปรายผลการวิจัย

5.1 อภิปรายผลการวิจัย

ผลการสำรวจโดยรวมชี้ว่าผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่เห็นด้วยในระดับสูง ที่จะให้มีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันของชาวยุโรปที่พำนักอยู่ในประเทศไทย อนึ่งผู้วิจัยพบว่ากลุ่มเป้าหมายตอบแบบสอบถามโดยให้ความสำคัญต่อความเท่าเทียมกันและสิทธิมนุษยชนเป็นหลัก ซึ่งการที่มีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกันในประเทศไทย จะทำให้ผู้มีความหลากหลายทางเพศรู้สึกได้รับการยอมรับและเข้าถึงสิทธิอันเท่าเทียมกันของมนุษย์คนหนึ่งที่มี ถึงแม้ผู้ตอบแบบสอบถามจะไม่ได้ศึกษาร่างกฎหมายเกี่ยวกับเรื่องดังกล่าวมาก่อนเลยก็ตาม ผลการสำรวจนี้เป็นไปในทางเดียวกันกับผลการสำรวจในการศึกษาก่อนหน้านี้ที่พบว่า ประชากรไทยส่วนมากมีแนวโน้มยอมรับและเห็นด้วยหากประเทศไทยจะมีกฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกัน (Panich and Chaiumporn, 2018)

ดังจะเห็นได้จากผลการสำรวจที่นำเสนอมาข้างต้นนั้น ชาวยุโรปที่มีความหลากหลายทางเพศและพำนักอยู่ในประเทศไทย ให้ความเห็นในเชิงบวก โดยเห็นด้วยกับการที่ประเทศไทยจะบัญญัติ จัดตั้ง กฎหมายสมรสระหว่างเพศเดียวกัน ถึงแม้ผู้ตอบคำถามเพียงส่วนน้อยคือร้อยละ 28.2 ที่แสดงความประสงค์ต้องการสมรสกับคู่รักเพศเดียวกันในประเทศไทย หากกฎหมายไทยอนุญาตให้ทำได้ ทั้งนี้อาจเป็นเพราะการสมรสกันยังมีปัจจัยส่วนบุคคลอื่น ๆ ที่ต้องพิจารณาอีกหลายประการ จากข้อคำถามเรื่องการแย่งชิงทรัพยากรพบว่าผู้ตอบแบบสอบถามไม่เห็นด้วยว่าบุคคลทั่วไปแย่งสิทธิที่พึงมีพึงได้ของเพศทางเลือก ซึ่งแสดงให้เห็นว่า กลุ่มเป้าหมายเชื่อมั่นในสิทธิที่ตนพึงมีพึงได้ในระหว่างพำนักอยู่ในประเทศไทย แต่อย่างไรก็ตาม ผู้ตอบแบบสอบถามตระหนักว่ากลุ่มผู้มีความหลากหลายทางเพศเป็นชนกลุ่มน้อยและไม่ได้รับการยอมรับจากสังคม หรือ มีความไม่เท่าเทียมกันในสังคมอันเนื่องจากเพศสภาพ และเห็นว่าประเทศไทยจะออกกฎหมายอนุญาตให้สมรสระหว่างเพศเดียวกันได้จะช่วยให้เกิดความเท่าเทียมกันในสังคมมากขึ้น

เอกสารอ้างอิง

เฉลิมรัช จันทธานี. (2562). สรุปสาระสำคัญจากโครงการเสวนาทงวิชาการ เรื่อง “(พ.ร.บ.) คู่ชีวิตมีสิทธิแค่ไหน?”.

ค้นเมื่อ 9 เมษายน 2563 จาก http://www.law.tu.ac.th/summary_seminar_civil_partnership_bill/
ชวินโรจน์ อีร์พัชรพร และ ภาณุมาศ ชัดเงางาม. (2560). สิทธิความเสมอภาคในการสมรสของบุคคลที่มีความหลากหลายทางเพศในประเทศไทย. วารสารสมาคมนักวิจัย, 22 (2), 92-104.

ดารณี พานทอง. (2542). ทฤษฎีจูงใจ. กรุงเทพฯ: มหาวิทยาลัยรามคำแหง.

นิต้าโพล. (2560). สังคมคิดอย่างไรกับเพศที่ 3. ค้นเมื่อ 4 มิถุนายน 2563 จาก

<http://nidapoll.nida.ac.th/index.php?op=polls-detail&id=317>

บีบีซี (2562). LGBT:สภาได้หวั่นผ่านกฎหมายแต่งงานเพศเดียวกันครั้งแรกในเอเชีย. ค้นเมื่อ 8 มกราคม 2563 จาก

<https://www.bbc.com/thai/international-48307052>

ศักดิ์ไทย สุรกิจบวร. (2545). จิตวิทยาสังคม: ทฤษฎีและการปฏิบัติ. กรุงเทพฯ: สุวีริยาสาส์น.

อรรถมนะ สร้อยตระกูล. (2541). พฤติกรรมองค์การ: ทฤษฎีและการประยุกต์. กรุงเทพมหานคร:

มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์.

Crossman, A. (2020). **Understanding Functionalist Theory**. Retrieved 11 December 2019 from <https://www.thoughtco.com/theoretical-perspectives-3026716>.

Meesidhi, A.M. (2019). A Case Study Approach: An Analysis of the Application of Same-Sex Marriage Law of the United States of America into Thai Law. **Journal of Community Development Research (Humanities and Social Sciences)**, 12 (1), 135-146.

Panich, B. and Chaiumporn, S. (2018). Forms and Procedures Driven Bill of Same-Sex Marriage in Thailand. **Journal of US-China Public Administration**, 15 (3), 134-141.

Pongpajit, P. (2002). **How to flight: Contemporary people's movement**. Bangkok: Taswin sinwarmbook.